

HỘI THẢO BÁO ĐẢNG CÁC TỈNH, THÀNH PHỐ KHU VỰC MIỀN TRUNG - TÂY NGUYÊN LẦN THỨ 11, VÒNG IV (MỞ RỘNG)

Chủ đề: **Báo chí tuyên truyền thúc đẩy chuyển đổi xanh**

Đơn vị tổ chức: **Báo Lâm Đồng**

Thời gian: **16 - 18/8/2024**

Địa điểm: **TP Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng**

Đơn vị tham luận: **Báo Quảng Ngãi**

Chuyển đổi xanh là xu thế tất yếu

NỘI DUNG THAM LUẬN

Miền Trung và Tây Nguyên là khu vực không có nhiều thuận lợi trong phát triển kinh tế, nhưng luôn chịu ảnh hưởng nặng nề bởi thiên tai và biến đổi khí hậu. Điều này ngày càng thể hiện rõ nét, nhất là trong 5 năm gần đây, làm chi phối rất lớn đến quá trình thực hiện mục tiêu phát triển bền vững của đất nước nói chung và khu vực miền Trung - Tây Nguyên nói riêng. Do đó, thực hiện chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh là yêu cầu cấp thiết hiện nay, trong đó báo chí giữ vai trò không kém phần quan trọng trong hành trình thực hiện mục tiêu này.

Theo tài liệu khoa học, chuyển đổi xanh là thuật ngữ chỉ những nỗ lực nhằm đạt được một tương lai bền vững và thân thiện với môi trường. Mục tiêu của chuyển đổi xanh là đảm bảo hài hòa giữa phát triển kinh tế với bảo vệ môi trường. Nghĩa là, sự phát triển bền vững của Việt Nam nói chung, khu vực miền Trung và Tây Nguyên nói riêng chỉ một khi bảo đảm quá trình phát triển có sự điều tiết hài hòa giữa tăng trưởng kinh tế với bảo đảm bình ổn xã hội và bảo vệ môi trường.

Yêu cầu bắt buộc

Với Quảng Ngãi, quan điểm của lãnh đạo tỉnh là chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh không còn là sự lựa chọn, mà là yêu cầu bắt buộc, là xu hướng tất yếu của thời đại phải thực hiện để phát triển bền vững. Do đó, Quảng Ngãi không chấp nhận tăng trưởng trước, dọn dẹp sau; không tăng trưởng bằng mọi giá để đánh đổi môi trường, tiến bộ và công bằng xã hội. Mục tiêu chính của chuyển đổi xanh trên địa bàn Quảng Ngãi là tăng cường hiệu quả sử dụng năng lượng, giảm lượng khí thải carbon, thúc đẩy sử dụng bền vững tài nguyên thiên nhiên, giảm thiểu ô nhiễm môi trường và tăng cường sự tham gia của xã hội... Trên quan điểm đó, từ năm 2022 đến nay, Báo

Quảng Ngãi đã tập trung tuyên truyền làm rõ khái niệm chuyển đổi xanh là gì? Mục tiêu của chuyển đổi xanh; Lợi ích của chuyển đổi xanh; Làm thế nào để chuyển đổi xanh thành công... trên cả báo in, báo điện tử và các nền tảng mạng xã hội của cơ quan báo.

Qua đó, góp phần nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên, các tầng lớp Nhân dân, cộng đồng doanh nghiệp về chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh. Từ đó, giúp các cơ quan quản lý nhà nước, cộng đồng doanh nghiệp và người dân chuyển đổi tư duy và thay đổi trong hành động (từ bị động sang chủ động), vượt qua thách thức, tận dụng tốt các cơ hội mới, gia tăng năng lực cạnh tranh nền kinh tế của tỉnh trong xu hướng phát triển xanh, bền vững trong khu vực miền Trung - Tây Nguyên, trong cả nước và toàn cầu. Trọng tâm là tuyên truyền việc triển khai thực hiện Quyết định số [1658/QĐ-TTg](#) ngày 01/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; Quyết định số [882/QĐ-TTg](#) ngày 22/7/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch hành động quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030; Quyết định số [822/QĐ-UBND](#) ngày 17/8/2023 của UBND tỉnh về việc ban hành Kế hoạch hành động tăng trưởng xanh tỉnh Quảng Ngãi, giai đoạn 2021- 2030.

Báo Quảng Ngãi luôn dành sự ưu tiên đặc biệt cho công tác tuyên truyền về chuyển đổi xanh. Đồng thời, khẳng định đây là mô hình tăng trưởng tất yếu mà tất cả các tỉnh, thành phố trong cả nước và các quốc gia trên thế giới đều hướng đến. Chuyển đổi xanh còn là một giải pháp hữu hiệu để ứng phó với biến đổi khí hậu, cạn kiệt tài nguyên thiên nhiên và các thách thức về môi trường, nên rất hữu ích với Quảng Ngãi nói riêng và khu vực miền Trung - Tây Nguyên nói chung. Trong đó, chú trọng tuyên truyền việc bảo đảm nguồn năng lượng trong tỉnh để phát triển đồng bộ giữa các nguồn năng lượng, khai thác và sử dụng tiết kiệm các nguồn năng lượng và tăng tỷ trọng các nguồn năng lượng tái tạo, năng lượng mới. Áp dụng công nghệ hiện đại nâng cao chất lượng lưới điện phân phối, giảm tổn thất điện năng, nâng cao hiệu quả sử dụng điện, xây dựng lưới điện thông minh. Từng bước hạn chế các ngành kinh tế phát sinh chất thải lớn, gây ô nhiễm, suy thoái môi trường, tạo điều kiện phát triển các ngành sản xuất xanh mới. Chú trọng ứng dụng công nghệ xanh, hệ thống quản lý và kiểm soát hoạt động sản xuất tiết kiệm tài nguyên, giảm phát thải, cải thiện môi trường sinh thái trong các khu kinh tế, khu công nghiệp và cụm công nghiệp.

Tuyên truyền tăng cường đầu tư hiện đại hóa các hệ thống, mạng lưới, phương tiện giao thông trên cơ sở tiết kiệm năng lượng, có hiệu quả kinh tế, đảm bảo môi trường, có khả năng chống chịu với biến đổi khí hậu. Phát triển giao thông công cộng thân thiện với môi trường, tiết kiệm thời gian đi lại. Đẩy mạnh chuyển đổi phương thức vận tải hàng hóa; nâng cao năng lực cạnh tranh, phát triển dịch vụ logistics theo hướng xanh. Thúc đẩy đô thị hóa theo hướng đô thị thông minh bền vững, có năng lực chống chịu biến đổi khí hậu. Phát triển công trình xanh, vật liệu

xây dựng xanh, đảm bảo hiệu quả kinh tế, bảo vệ môi trường. Phát triển nông nghiệp hiện đại, nông nghiệp xanh, sạch, bền vững, thông minh, nâng cao chất lượng, giá trị gia tăng và năng lực cạnh tranh của sản xuất nông nghiệp thông qua việc điều chỉnh, chuyên dịch cơ cấu vật nuôi, cây trồng, lâm nghiệp, nuôi trồng thủy sản và áp dụng các quy trình, công nghệ sử dụng tiết kiệm, hiệu quả giống, thức ăn, vật tư nông nghiệp, tài nguyên thiên nhiên... đẩy nhanh tiến độ các dự án trồng rừng, tái trồng rừng, phát triển kinh tế lâm nghiệp bền vững.

Tăng cường công tác quản lý chất thải thông qua việc nghiên cứu và phát triển các mô hình quản lý tổng hợp chất thải rắn, công nghệ xử lý chất thải theo hướng kinh tế tuần hoàn, chuyển hóa chất thải thành tài nguyên, nguyên liệu sản xuất; thúc đẩy việc áp dụng các biện pháp phân loại chất thải rắn tại nguồn, tái sử dụng và tái chế chất thải rắn. Quản lý tài nguyên nước, tài nguyên đất đai và đa dạng sinh học thông qua đảm bảo an ninh tài nguyên nước; bảo vệ, sử dụng hiệu quả tài nguyên nước, thúc đẩy sử dụng hiệu quả tài nguyên đất và bảo vệ môi trường đất, khắc phục tình trạng suy thoái đất và hoang mạc hóa; tăng cường bảo vệ, phục hồi các hệ sinh thái tự nhiên và bảo tồn đa dạng sinh học.

Hiệu quả từ công tác tuyên truyền

Tại Quảng Ngãi, sự phát triển lớn mạnh về quy mô của Khu Kinh tế (KKT) Dung Quất và các khu công nghiệp (KCN) đã tạo ra hàng chục nghìn việc làm cho người lao động, đẩy nhanh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, thúc đẩy hội nhập, cải thiện vị thế của Quảng Ngãi trong chuỗi giá trị của cả nước. Tuy nhiên, áp lực đi kèm là công tác bảo vệ và ứng phó với các sự cố gây ô nhiễm môi trường, do các nguồn phát thải từ hoạt động sản xuất công nghiệp lớn tại KKT Dung Quất và các KCN trong tỉnh. Trước những thách thức hiện hữu đó, cùng với công tác tuyên truyền của Báo Quảng Ngãi và sự chỉ đạo của tỉnh, một số KCN trên địa bàn tỉnh đã hướng đến nền công nghiệp xanh thông qua việc thu hút vốn đầu tư vào lĩnh vực sản xuất công nghệ cao, ít gây ô nhiễm môi trường, nhằm hướng đến sự phát triển bền vững.

Như tại KCN VSIP Quảng Ngãi, chủ đầu tư đã xây dựng cơ sở hạ tầng hiện đại, các công trình công cộng được đầu tư đồng bộ, trong đó có hệ thống xử lý nước thải với tổng công suất 12 nghìn m³/ngày; sử dụng hệ thống điện năng lượng mặt trời giúp các doanh nghiệp giảm lượng phát thải khí CO₂ và chi phí hoạt động. Điểm nhấn nổi bật của KCN VSIP Quảng Ngãi chính là “mảng xanh” cùng cảnh quan sạch đẹp. Sau 10 năm đi vào hoạt động, VSIP Quảng Ngãi không chỉ ghi dấu ấn thu hút 34 nhà đầu tư, với tổng vốn hơn 1 tỷ USD, mà còn là KCN kiểu mẫu xanh - sạch - đẹp và thân thiện với môi trường.

Tại KKT và các KCN Quảng Ngãi, trước đây doanh nghiệp chỉ tập trung xây dựng cơ sở hạ tầng, hệ thống xử lý nước thải, chất thải... ít quan tâm đến việc tạo cảnh quan môi trường xung quanh, thì những năm gần đây, tỉnh đã chọn lọc kỹ lưỡng dự án, nhà đầu tư và ngành nghề theo định hướng phát triển bền vững. Khuyến khích

các doanh nghiệp tăng diện tích cây xanh, mặt nước và đường giao thông nội bộ để tạo mảng xanh trong khuôn viên của mỗi nhà máy, xí nghiệp. Qua đó, góp phần xây dựng “lá phổi xanh” trong toàn KKT, KCN để bảo vệ môi trường, nâng cao sức khỏe cho người lao động và người dân. Ưu tiên thu hút đầu tư những ngành, lĩnh vực có tỷ lệ phát thải thấp, ít gây ô nhiễm môi trường gắn với ứng dụng công nghệ sản xuất và sử dụng điện năng lượng tái tạo. Qua đó vừa bảo vệ môi trường, vừa tạo điều kiện cho doanh nghiệp tự kiểm soát lượng điện tiêu thụ nhằm chủ động trong sản xuất, tiêu biểu trong lĩnh vực này là Nhà máy lọc dầu Dung Quất, Nhà máy Thép Hòa Phát Dung Quất... Mục tiêu của Nhà máy Thép Hòa Phát Dung Quất trong thời gian đến là giảm 30% khí thải CO₂ thông qua việc sử dụng năng lượng tái tạo, tối ưu hóa và tái chế nguyên, nhiên liệu sử dụng; đồng thời tiến tới không phát thải CO₂ bằng cách sử dụng công nghệ sản xuất hoàn toàn không sử dụng nhiên liệu hóa thạch...

Trong lĩnh vực nông – lâm nghiệp, tỉnh Quảng Ngãi chú trọng phát triển các mô hình sản xuất xanh, như: Ruộng lúa bờ hoa, cánh đồng lớn áp dụng VietGAP, “3 giảm 3 tăng”, “1 phải 5 giảm”, “1 phải 6 giảm”, hay quản lý dịch hại tổng hợp (IPM) gắn với sử dụng thuốc bảo vệ thực vật theo “4 đúng”... Các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp đã tăng cường thực hiện sản xuất lúa gạo theo tiêu chuẩn VietGAP. Ngoài chi phí giảm, điểm nhấn của mô hình này chính là hiệu quả về môi trường, xã hội thông qua việc ưu tiên sử dụng phân và thuốc vi sinh. Qua đó, góp phần giảm dư lượng thuốc bảo vệ thực vật, hạn chế ô nhiễm môi trường nước, đất... mang lại lợi ích cho nông dân, doanh nghiệp và cộng đồng. Nhiều vùng chuyên canh rau xanh, củ quả ở xã Bình Dương (Bình Sơn), xã Nghĩa Đông, Nghĩa Dũng, Nghĩa Hà (TP. Quảng Ngãi); trồng cây ăn quả ở huyện trung du Nghĩa Hành, ở huyện miền núi Sơn Tây... nông dân đã đầu tư hệ thống tưới tiết kiệm nước, như hệ thống tưới nhỏ giọt, hệ thống tưới thông minh dựa trên dữ liệu và cải thiện cơ sở hạ tầng tưới tiết kiệm nước.

Riêng lĩnh vực lâm nghiệp, tỉnh đã triển khai Kế hoạch thực hiện Chiến lược Phát triển Lâm nghiệp Việt Nam, giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 trên địa bàn tỉnh, với định hướng tập trung liên kết sản xuất, kết nối vùng nguyên liệu theo hướng giảm diện tích, tăng chất lượng. Tăng cường liên kết với doanh nghiệp triển khai trồng và quản lý rừng bền vững (FSC), qua đó tạo cú huých quan trọng cho người dân, doanh nghiệp tham gia sản xuất, kinh doanh các ngành hàng tiêm cận với xu hướng tiêu dùng “trách nhiệm, bền vững”. Thành lập Dự án Bảo tồn đa dạng sinh học tỉnh Quảng Ngãi tại xã Ba Xa, Ba Nam, Ba Lễ (Ba Tơ) và vùng lân cận tỉnh Quảng Ngãi; đồng thời, triển khai thành lập Khu bảo tồn loài - sinh cảnh tây Trà Bồng...

Đối với lĩnh vực Biển - Kinh tế biển, Quảng Ngãi đã hoàn thành việc quy hoạch và xác định hành lang bảo vệ bờ biển; triển khai và quản lý tốt hoạt động của Khu bảo tồn biển Lý Sơn; xây dựng Lý Sơn trở thành trung tâm du lịch biển, đảo Quốc gia và Khu kinh tế Dung Quất trở thành Trung tâm Lọc hóa dầu và năng lượng quốc gia...

Trong lĩnh vực du lịch, Quảng Ngãi chú trọng công tác bảo tồn và phát huy các tiềm năng, thế mạnh của địa phương để phát triển du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng, như điểm du lịch Bàu Cá Cái (Bình Sơn), Rừng dừa nước Tịnh Khê (TP. Quảng Ngãi), Làng du lịch Bình Thành (Nghĩa Hành), trải nghiệm Vườn rau xanh An Mô, xã Đức Lợi (Mộ Đức), đảo Bé (Lý Sơn)...

Hiểu đúng thì mới tuyên truyền sâu

Bên cạnh những kết quả đạt được thì công tác chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh ở Quảng Ngãi nói riêng và khu vực miền Trung - Tây Nguyên nói chung vẫn còn một số tồn tại, hạn chế nhất định. Nguyên nhân bắt nguồn từ sự nhận thức chưa đầy đủ, chưa sâu sắc của cơ quan quản lý nhà nước trong lĩnh vực này và của cán bộ, đảng viên, các tầng lớp Nhân dân, cộng đồng doanh nghiệp. Điều này đặt ra trách nhiệm rất lớn đối với các cơ quan báo Đảng địa phương, trong đó có Báo Quảng Ngãi. Đó là, phải có những phương thức phù hợp, linh hoạt, sáng tạo trong công tác tuyên truyền, nhằm phổ biến kiến thức về chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh một cách dễ hiểu và lan tỏa rộng rãi trong xã hội, góp phần thay đổi nhận thức từ lãnh đạo đến doanh nghiệp và người dân về chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh. Có như vậy mới biến nhận thức thành hành động cụ thể trong hoạch định chính sách của chính quyền, trong xây dựng và thực hiện chiến lược kinh doanh của doanh nghiệp và thói quen sinh hoạt, tiêu dùng của mỗi người dân.

Theo Báo Quảng Ngãi, để góp phần thúc đẩy mạnh mẽ về chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh, công tác tuyên truyền trong thời gian tới cần tập trung một số nội dung sau:

Thứ nhất là, phóng viên, biên tập viên, lãnh đạo các phòng chuyên môn được giao phụ trách lĩnh vực này cần chủ động nghiên cứu, phân tích các chính sách, giải pháp và kết quả của các dự án chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh để có những bài báo chất lượng; truyền tải thông tin cho cộng đồng một cách rõ ràng, đầy đủ và dễ hiểu. Tổ chức các chương trình tọa đàm, tăng cường đặt bài cho các chuyên gia, nhà khoa học am hiểu chuyên sâu về lĩnh vực này. Qua đó, tăng cường nhận thức cho cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên, các tầng lớp Nhân dân về tầm quan trọng, sự cần thiết của việc chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh đối với mỗi tỉnh và cả khu vực. Khẳng định những chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh là đúng đắn, nhằm tạo niềm tin và động lực trong cán bộ, đảng viên, các tầng lớp Nhân dân và cộng đồng doanh nghiệp.

Đồng thời, tích cực phản biện những chủ trương, chính sách về chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh còn những mặt bất cập, không phù hợp với thực tiễn; những công trình, dự án phục vụ tăng trưởng xanh triển khai chậm, hoặc không triển khai gây bức xúc trong Nhân dân. Kịp thời phản ánh, nhân rộng những cách làm hay, sáng tạo, những mô hình, dự án thực hiện hiệu quả trong chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh. Thực tế cho thấy, chỉ một khi phóng viên có nền tảng kiến thức sâu

rộng về lĩnh vực này thì mới tạo ra những bài báo có nhiều giá trị về thông tin, có tính thuyết phục cao, lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng, được công chúng đón nhận.

Thứ hai là, các cấp chính quyền, cơ quan quản lý nhà nước trong lĩnh vực này, cộng đồng doanh nghiệp... cần chủ động cung cấp thông tin về những kết quả đạt được, cũng như những khó khăn, vướng mắc về cơ sở hạ tầng, cơ chế chính sách trong quá trình triển khai thực hiện chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh... để báo chí kịp thời tuyên truyền một cách đầy đủ, chính xác. Cùng với đó là chủ động đặt hàng để các cơ quan báo chí tập trung tuyên truyền có trọng tâm, trọng điểm. Đây cũng là giải pháp hiệu quả trong việc thúc đẩy chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh của mỗi địa phương.

Thứ ba là, các địa phương và cơ quan báo Đảng địa phương trong khu vực miền Trung - Tây Nguyên cần liên kết, chia sẻ kinh nghiệm trong triển khai thực hiện và tuyên truyền về chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh, đặc biệt là những cách làm hay, sáng tạo, những mô hình, công trình, dự án thực hiện chuyển đổi xanh mang lại hiệu quả cao. Thực tế cho thấy, các cơ quan báo Đảng trong khu vực đang tập trung đầu tư đẩy mạnh chuyển đổi số báo chí, nên có rất nhiều lợi thế để các báo liên kết tuyên truyền trong lĩnh vực này, nhưng chúng ta chưa thực sự khai thác có hiệu quả. Nên chăng tại Hội thảo này, các báo trong khu vực tiến hành ký kết hợp tác chia sẻ thông tin tuyên truyền về lĩnh vực này.

Thứ tư là, Hội Nhà báo Việt Nam và các cơ quan báo chí tăng cường công tác bồi dưỡng nghiệp vụ cho phóng viên, biên tập viên, lãnh đạo các phòng chuyên môn về nội dung tuyên truyền chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh. Các cấp chính quyền, các sở, ngành liên quan cần kịp thời biểu dương, khen thưởng những phóng viên, cơ quan báo chí có những cách làm hay, sáng tạo trong công tác tuyên truyền chuyển đổi xanh, tăng trưởng xanh. Mở các cuộc thi báo chí về chủ đề tuyên truyền chuyển đổi xanh.